

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1

בפני כב' הסגן נשיא מיכל רובינשטיין

עותרים

1. התנועה לחופש המידע
2. יהודה גוטמן
3. רועי פלד
4. גיא דיין
ע"י ב"כ עו"ד רז בן דור

נגד

משיבים

1. צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל
2. רס"ן זוהר הלוי עו"ד
ע"י ב"כ עו"ד שמאי בקר מפרקליטות מחוז מרכז

2

3

פסק דין

4

בעניין:

1. התנועה לחופש המידע
2. יהודה גוטמן
3. רועי פלד
4. גיא דיין
ע"י ב"כ עו"ד רז בן דור

העותרים

נגד

1. צבא הגנה לישראל
2. רס"ן זוהר הלוי, ממונה על יישום חופש המידע בצה"ל
ע"י ב"כ עו"ד שמאי בקר, פרקליטות המשיבים מחוז מרכז

5

6

7

פסק דין

1. עתירה בה מתבקש בית המשפט להורות למשיבים למסור לידי העותרים 2-4 את הסימול המספרי של הקב"א (קבוצת איכות) והדפ"ר (דירוג פסיכוטכני ראשוני) שנקבע לכל אחד מהם במהלך המיונים לשירות החובה בצה"ל.

10

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

העובדות

2. העותרת 1, התנועה לחופש המידע, הינה עמותה רשומה הפועלת למען קידום ערכים של שקיפות ודמוקרטיה ואשר מטרתיה העיקריות, כפי שהיא מעידה עליהן, הינן הגשמת החזון והפוטנציאל הטמון בחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 (להלן: **חוק חופש המידע**) וקבלת מידע מהרשויות בענייני ציבוריים. העותר 2 הינו תלמיד ישיבה וסטודנט למשפטים אשר עבר תהליכי מיון לצה"ל והוא מיועד לשירות בטחון בצה"ל. העותר 3 הוא מנכ"ל העותרת 1, והעותר 4 הוא רכז ארגוני של העותרת 1. העותרים 3 ו-4 השתחררו זה מכבר משירות חובה בצה"ל.

3. במסגרת המיונים שעוברים המועמדים לשירות ביטחון בצה"ל מותאם להם "ציון" קבוצת איכות- ציון המדרג אותם על פי מדד איכותי שמטרתו לשמש את רשויות הצבא לתכנון כוח האדם, גיוסו ושיבוצו בצה"ל (יכונה להלן: **ציון קב"א**). בנוסף על כך ובהסתמך על מבחנים עיוניים אותם נדרשים המועמדים לעבור נקבע למועמדים ציון דפ"ר (דירוג פסיכוטכני ראשוני), שמטרתו לאמוד את היכולת השכלית של המועמדים. ביום 11.12.2007 פנו העותרים למשיבים וביקשו לקבל בין היתר את ציון הקב"א ואת ציון הדפ"ר שנקבעו לעותר 2.

4. ביום 3.2.2008 השיבו המשיבים לעותרים כי מסירת המידע אסורה מכוח סעיף 44א' לחוק שירות בטחון, (נוסח משולב) התשמ"ו-1986 (להלן: **חוק שירות בטחון**), אשר קובע כי: **"לא ידרוש אדם ולא יעשה שימוש בכל נתון צבאי, אלא אם כן הורשה לכך בחוק, בתקנות, לפי חוק זה או בפקודות הצבא, ובלבד שהדרישה או השימוש ייעשו למטרה שלשמה הורשה"**, ולפיכך גם מכוח סעיף 9(א)(4) לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 (להלן: **חוק חופש המידע**), האוסר על גילוי מידע שחסי על פי דין. פניות נוספות של העותרים נענו באותה התשובה, ולבסוף הוגשה עתירה זו.

טיעוני הצדדים

5. בכתב העתירה תיארו העותרים את חשיבותו של חופש המידע ושל עקרון גילוי המידע לקידום של ערכים חברתיים חשובים. לטענתם, חובתם של המשיבים לגלות את המידע המבוקש מעוגנת בחוק חופש המידע ובחוק הגנת הפרטיות, ונימוקיהם של המשיבים לסירובם להעביר את המידע המבוקש אינם מבוססים על הדין. בהקשר זה הם טענו כי סעיף 44א' לחוק שירות בטחון הקובע איסור לדרוש את הסימול המספרי המציין את מידת

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1 התאמתו של אדם לשירות צבאי, אינו רלוונטי לענייננו מאחר שתכליתו למנוע **מגורמים**
2 **אזרחיים** לדרוש מצה"ל מידע אישי אודות עובדים המועסקים על ידם או על אודות מבקשי
3 עבודה, ואין מטרתו למנוע מן החייל או המועמד לבקש ולקבל מידע שכזה. מסקנה זו נלמדת
4 על פי העותרים גם מדברי ההסבר להצעת החוק ומהוראת סעיף 2א(א) לחוק שוויון
5 הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, האוסרת מפורשות על מעביד לדרוש מידע על הפרופיל
6 הצבאי של עובדו או של המועמד לעבוד אצלו. תמיכה נוספת לטענתם מוצאים העותרים גם
7 בעובדה כי צה"ל אינו נמנע מלגלות למועמדים לשירות ביטחון את הפרופיל הצבאי שלהם.
8 יתרה מכך, על פי כתב העתירה, שעה שמדובר בזכות עיון פרטית של אדם שיש לו עניין
9 מיוחד במידע המבוקש, הפטור מגילוי המידע ע"פ חוק חופש המידע אינו מונע בהכרח את
10 העיון בו.

11
12 ב"כ המשיבים טען בכתב התגובה כי דינה של העתירה להידחות. על פי הטענות, חשיפת
13 המידע מנוגדת לדין ופוגעת בביטחון המדינה. ב"כ המשיבים הפנה את בית המשפט לשונו
14 של סעיף 44א' לחוק שירות ביטחון, ממנו הוא למד כי קיים איסור מפורש על כל אדם לדרוש
15 נתונים אישיים צבאיים גם אם הוא חפץ לדעת את פרטיו שלו. **לדידו של ב"כ המשיבים,**
16 **מטרתו של הסעיף הייתה למנוע מצב בו על סמך הציונים ומרכיביהם ידע הציבור כיצד**
17 **לכלכל את צעדיו ולתכנן מראש את שלבי ואופן הגיוס לצה"ל. על פי טענה זו, הפצת מידע**
18 **וקריטריונים למתן ציוני מועמדים לשירות ביטחון יגרום לפגיעה בהליך מיון החיילים**
19 **ובהשמתם ביחידות המתאימות בצה"ל. בנוסף הלין בא כוח המשיבים על העלייה הצפויה**
20 **בהיקף הערעורים על ציוני הקב"א באופן שיפגע במערך המיון. יתרה על כן, חשיפת ציוני**
21 **הקב"א עשויה להוביל לפגיעה קשה בכבודם של החיילים אשר להם ציונים נמוכים יחסית.**
22 **לחילופין טענו המשיבים כי גם על סמך הוראות סעיף 9(ב)(1) ו-9(ב)(5) לחוק חופש**
23 **המידע הם רשאים שלא להעביר את המידע המבוקש שכן יש בו כדי "לשבש את התפקוד**
24 **התקין של הרשות" ומאחר שמדובר ב"מידע הנוגע לניהול הפנימי של צה"ל". בנוסף ולאור**
25 **כל האמור לעיל מפנה ב"כ המשיבים את בית המשפט לסעיף 9א(1) לחוק חופש המידע**
26 **המורה כי רשות ציבורית לא תמסור מידע "אשר בגילוי יש חשש לפגיעה בביטחון**
27 **המדינה..."**

28
29 בדיון שנערך בפניי ב- 10.3.2009 התרתי לבאי כוח הצדדים להגיש סיכומים בשאלות
30 המשפטיות העולות מן העתירה. בכתבי הסיכומים שבו הצדדים על עמדותיהם. העותרים
31 שבו וחזרו על כי הנימוק העיקרי לסירובם של המשיבים להעביר את המידע המבוקש-
32 הוראת סעיף 44א' לחוק שירות ביטחון- אינו מבסס את עמדתם. לטענתם, סעיף 44א' לחוק
33 שירות ביטחון אינו אוסר על העברת המידע למי שהמידע נוגע אליו. כן טענו כי בניגוד
34 לטענות המשיבים בכתב התגובה, צה"ל מוסר את הסימול המספרי המציין את הפרופיל
35 הרפואי למועמדים לשירות ביטחון באמצעות אתר האינטרנט ובע"פ, זאת על אף שלכאורה

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1 גם הפרופיל הרפואי הינו "נתון אישי צבאי" אשר סעיף 44א' לחוק שירות ביטחון אוסר על
2 העברתו. עוד הפנו העותרים בסיכומים לפקודות מטכ"ל העוסקות בנושא הגנת הפרטיות
3 ויישומה במאגר המידע הצה"לי, שם הוגדר מידע כנתונים על אישיותו של אדם ונקבע כי
4 לכל אדם זכות לעיין במידע האישי הצה"לי לגביו (נספח 5 לכתב הסיכומים). בנוסף לכך
5 הפנו העותרים ל"הוראת קבע למתקני אכ"א מח-06- נוהל עיון במידע אישי המוחזק
6 במערכת הממוכנת" המציינת כי כל חייל זכאי לקבל ציון מעריך על פי חוות הדעת האחרונה
7 לגביו, ציון מרכז הערכה, ציון משוקלל, מקצוע לו נפסל החייל לרבות סיבת הפסילה וכן
8 פרופיל וסעיפי הליקוי בגינם נקבע לו הפרופיל. באותו נוהל לדברי העותרים לא מצוין כי אין
9 למסור מידע ביחס לקב"א ולדפ"ר (נספח 6 לסיכומי העותרים).

10
11 8. המשיבים שבו אף הם על טענותיהם לפיהן המידע המבוקש אסור לגילוי על פי הוראות חוק
12 שירות ביטחון, וביקשו לבסס טענה זו בדבריהם של יוזמי החוק בכנסת. הם שבו והדגישו כי
13 ביטחון המדינה עלול להיזק כתוצאה מהגילוי וכי החשיפה תפגע אנושות במערך המיון של
14 צה"ל. על פי המשיבים, לא ברור איזה אינטרס יש לעותרים לקבל את המידע המבוקש
15 ולפיכך האינטרס הביטחוני שלא לגלות את המידע גובר על רצונם של העותרים. יתרה על כן,
16 המשיבים טוענים, כי ביכולתם חיילי צה"ל לערער על ציון הקב"א באופן עקיף באמצעות
17 ערעור על שיבוצם לתפקידים שונים בצה"ל. באופן זה אי חשיפת ציון הקב"א עצמו אינו
18 פוגע בחיילים במילא. אשר לטענת העותרים כי הפרופיל הצבאי נמסר לאלו המבקשים אותו
19 טענו המשיבים כי ההנחיה הינה למסור את הפרופיל הרפואי בע"פ בלבד.

20

21

22

דיון

23

24 9. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ועיינתי בכתבי הטענות הגעתי לכלל מסקנה כי יש לקבל
25 את העתירה.

26

27 10. חוק חופש המידע עיגן את הזכות לדרוש מידע ציבורי המצוי בידיה של רשות ציבורית גם
28 שעה שאין לפונה עניין אישי במידע זה. בכך שינה החוק את המצב הנורמטיבי ששרר עובר
29 לכניסתו של החוק, אזי קיימת הייתה הבחנה ברורה בין זכותו של אדם לקבל מידע ציבורי
30 שיש לו עניין בו אל מול הזכות הכללית לקבל מידע ציבורי ללא עניין פרטי מיוחד (ראו בעניין
31 זה את האמור בספרו של פרופ' זאב סגל, **הזכות לדעת באור חוק חופש המידע**, התש"ס-
32 2000, 11, וכן את האמור בבג"צ 10271/02 **אברהם פריד ואח' נ' משטרת ישראל - מחוז**
33 **ירושלים**, תק-על 2006(3), 1128, עמ' 1131).

34 בעתירה שלפניי המידע המבוקש משתייך דווקא לקטגוריה הראשונה שהוזכרה לעיל,
35 דהיינו לסוגי המידע שגילויים נדרש בשל אינטרס או עניין פרטי של המבקש אותם. העותר 2

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1 הינו נכון ליום הגשת העתירה מועמד לשירות ביטחון, והעותרים 3 ו-4 השתחררו משירות
2 החובה בצה"ל. על פי כתבי הטענות של המשיבים, ציון הקב"א וציון הדפ"ר הינם מדדים
3 איכותיים המשמשים כלים עיקריים לתכנון הקצאת כוח אדם, גיוסו ושיבוצו בצה"ל (ראו
4 את האמור בהוראת קבע מתקני אכ"א קד-05- עמוד 4 לכתב התגובה של המשיבים). מאחר
5 שכך, הציונים המותאמים למועמדים לשירות ביטחון מלווים אותם לאורך שירות החובה
6 שלהם, ומהווים חלק מ"תעודת הזהות" הצבאית שלהם לצורך התאמתם לתפקידים
7 השונים בצה"ל. הנה כי כן, ברי כי לעותרים 2-4 עניין של ממש בציוני הקב"א והדפ"ר
8 שהותאמו להם, שהרי אלו לא רק שהותאמו להם על פי נתניהם האישיים, אלא שהם
9 שימשו או ישמשו ככלי העיקרי להכוונת שירותם הצבאי ולשיבוצם בתפקידים השונים
10 בצה"ל.

11

12 במובן זה חוסה המידע אותו מבקשים העותרים תחת שני הסדרים נורמטיביים- האחד .11
13 הינו הזכות הכללית לחופש המידע, כפי שהיא מעוגנת בחוק חופש המידע ושמוכחה זכאי
14 אדם לקבל מידע ציבורי מידי רשות ציבורית מבלי צורך להראות כל עניין אישי שיש לו בו
15 (סעיף 1 לחוק חופש המידע), והשני הינו חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: **חוק**
16 **הגנת הפרטיות**) אשר מעגן בתוכו את זכותו של הפרט לעיין במידע המוחזק עליו במאגר
17 מידע (סעיף 13א) לחוק הגנת הפרטיות). ברי כי בכל אחד מההסדרים הנורמטיביים
18 המפורטים לעיל אין כדי ליצור זכות לקבלת מידע שהיא אבסולוטית וחסרת סייגים. הן
19 חוק חופש המידע הן חוק הפרטיות מסייגים זכותו של אדם לקבל מידע או לעיין בו
20 בהגבלות שונות. לקיומן של הגבלות אלו טוען ב"כ המשיבים, ומכוחן מבקש הוא למנוע את
21 העברת המידע המבוקש לעותרים.

22

23 מיום חקיקתו של חוק חופש המידע, נכתבו פסקי דין רבים על אודות חשיבותו של חופש .12
24 המידע לחברה דמוקרטית, ועל הרציונלים והעקרונות העומדים בבסיסו. כך למשל נכתב
25 בעע"מ 9341/05 התנועה לחופש המידע נ' רשות החברות הממשלתיות, טרם פורסם:
26 העקרונות והרוח לאורה יש לבחון עתירות לקבלתו של מידע מרשות ציבורית הונחו
27 כבר בפסיקת בית משפט זה ולפיכך לא נחזור על הדברים, אך בקיצור נמרץ נזכיר כי
28 הזכות למידע המונחת בבסיס החוק היא מיסודותיה של התרבות הדמוקרטית
29 והיעדים אותם היא באה להבטיח מהווים תנאי חיוני לקיומו של המשטר הדמוקרטי.
30 בראש ובראשונה הזכות למידע נתפשת כתנאי הכרחי למימושה ולהגשמתה של הזכות
31 החוקתית לחופש הביטוי. היא תנאי להגשמת זכות הציבור לדעת וליכולתו של הציבור
32 לגבש עמדות ולבטאן. בנוסף נגישות למידע המוחזק אצל רשויות השלטון מאפשרת
33 לציבור להפעיל פיקוח ובקרה על רשויות השלטון, לגלות מעורבות בעשייה השלטונית
34 ולקחת חלק בכינונה ובעיצובה של תרבות שלטונית ראויה, כמו כן מאפשרת לו לתכנן
35 התנהלותו אל מול הרשות ולקבל החלטות מושכלות בתחומים שונים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

- 1
- 2 חקיקת חוק חופש המידע יצרה למעשה מעין חזקה לפיה מידע המצוי ברשותה של רשות 13
- 3 ציבורית הינו מידע שלציבור יש זכות לעיין בו. על אף זאת, כאמור, חשיפתו של המידע
- 4 עשויה לסגת מפני שיקולים אחרים ואינטרסים שונים המתנגשים באינטרס של חשיפת
- 5 המידע. במקרים כגון אלו נדרשת הרשות לערוך איזון בין האינטרסים המתנגשים. יפים
- 6 לעניין זה הדברים האמורים בעע"מ 6013/04 מדינת ישראל - משרד התחבורה נ' חברת
- 7 החדשות הישראלית בע"מ, תק-על 2006(1), 14, עמ' 26:
- 8 אכן, על אף החשיבות הרבה של חופש המידע ביחס לממצאי הביקורת ברשויות
- 9 ציבוריות, קיימים אינטרסים וזכויות העומדים מנגד. הזכות לחופש מידע, כחלק
- 10 מחופש הביטוי ובדומה לזכויות היסוד האחרות במשפטנו, היא זכות יחסית (על
- 11 יחסיות הזכויות ראו למשל בג"צ 5432/03 ש.י.ן - לשויון ייצוג נשים נ' המועצה
- 12 לשידורי כבלים ולשידורי לוויין, תק-על 2003(2) 4570). זכות זו אינה עומדת
- 13 לבדה, ומקום שישנה סתירה בינה לבין זכויות ואינטרסים אחרים - דרוש איזון
- 14 מתאים. בהקשר זה נפסק, כי:
- 15 חוק חופש המידע נועד לאזן בין האינטרסים השונים הכרוכים בגילוי של מידע
- 16 המצוי בידיה של 'רשות ציבורית' כהגדרתה בחוק. נקודת המוצא היא, כי 'לכל
- 17 אזרח ישראלי או תושב הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית בהתאם להוראות חוק
- 18 זה' (סעיף 1 לחוק). בחוק פורטו, אמנם, סייגים לחובת הגילוי, ואולם בצדק ציין
- 19 פרופ' זאב סגל, כי 'תכליתו [של החוק] היא להנהיג בישראל את 'מהפיכת
- 20 השקיפות' באשר לפעולת הרשויות הציבוריות' (ז' סגל, הזכות לדעת באור חוק
- 21 חופש המידע (תש"ס-2000) 5) (ע"א 6576/01 החברה לייזום מיסודה של
- 22 סי.פי.אם בע"מ נ' לירן, פ"ד נו(5) 817).
- 23 הזכות לחופש מידע עלולה להתנגש עם זכויות יסוד אחרות, כגון הזכות לפרטיות,
- 24 לכבוד, לקניין ולשם הטוב. במקרים כאלה נדרש איזון "אופקי" בין הזכויות.
- 25 התנגשות אפשרית אחרת היא עם אינטרסים ציבוריים שונים, כגון ביטחון
- 26 המדינה, יחסי החוץ שלה, ביטחון הציבור ושלומו של פרט בציבור, תפקודה
- 27 התקין של הרשות הציבורית, וכיוצא באלה. או אז, נדרש איזון "אנכי" בין הזכות
- 28 לבין האינטרס הציבורי (ברק, במאמרו הנ"ל, שם, בעמ' 1001-102). איזונים אלה
- 29 שאנו דוברים בהם לא באו אלא לבטא את התפיסה, כי חופש המידע, עם כל
- 30 חשיבותו, חייב לעיתים לסגת, וזאת מקום בו הגשמתו - המלאה או החלקית -
- 31 פוגעת בערכים חשובים אחרים. הצורך באיזון של חופש המידע עם זכויות
- 32 ואינטרסים אחרים לא נעלם מעיניו של המחוקק.
- 33

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

14. האינטרסים השונים אשר יש בהם כדי לסייג את הזכות לקבל מידע ציבורי מפורטים בחוק חופש המידע, אשר מתווה גם את האופן שבו יש לאזנם אל מול חופש המידע. וכך קובעים סעיפים 9-10 לחוק חופש המידע:

9(א) רשות ציבורית לא תמסור מידע שהוא אחד מאלה:

- 1 (1) מידע אשר בגילוי יש חשש לפגיעה בבטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בבטחון הציבור או בבטחונו או בשלמו של אדם;
- 2 (2) מידע בנושאים ששר הבטחון, מטעמים של שמירה על בטחון המדינה, קבע אותם בצו, באישור הועדה המשותפת;
- 3 (3) מידע שגילוי מהווה פגיעה בפרטיות, כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 (להלן – חוק הגנת הפרטיות), אלא אם כן הגילוי מותר על פי דין;
- 4 (4) מידע אשר אין לגלותו על פי כל דין.

9(ב) רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע שהוא אחד מאלה:

- 1 (1) מידע אשר גילוי עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה;
- 2 (2) מידע על אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב;
- 3 (3) מידע על אודות פרטי משא ומתן עם גוף או עם אדם שמחוץ לרשות;
- 4 (4) מידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי רשויות ציבוריות, חבריהן או יועציהן, או של דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי, וכן חוות דעת, טיוטה, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה, למעט התייעצויות הקבועות בדין;
- 5 (5) מידע הנוגע לניהול פנימי של הרשות הציבורית, שאין לו נגיעה או חשיבות לציבור;
- 6 (6) מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי, שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו, וכן מידע הנוגע לעניינים מסחריים או מקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם, שגילוי עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי; למעט מידע שהוא אחד מאלה –

9(א) מידע על חומרים שנפלטו, שנשפכו, שסולקו או שהושלכו לסביבה;

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

- 1 (ב) תוצאות של מדידות רעש, ריח וקרינה, שלא ברשות
2 היחיד;
- 3 (7) מידע שהגיע לידי הרשות הציבורית, שאי-גילוי היה תנאי
4 למסירתו, או שגילוי עלול לפגוע בהמשך קבלת המידע;
- 5 (8) מידע על אודות שיטות עבודה ונהלים של רשות ציבורית
6 העוסקת באכיפת החוק, או שיש לה סמכות חקירה או ביקורת או
7 בירור תלונות על פי דין, אם גילוי עלול לגרום לאחד מאלה:
- 8 (א) פגיעה בפעולות האכיפה או הביקורת או בירור התלונות
9 של הרשות;
- 10 (ב) פגיעה בהליכי חקירה או משפט או בזכותו של אדם
11 למשפט הוגן;
- 12 (ג) גילוי או מתן אפשרות לגלות את קיומו או זהותו של מקור
13 מידע חסוי;
- 14 (9) מידע הנוגע לענייני משמעת של עובד של רשות ציבורית, למעט
15 מידע בדבר ההליכים הפומביים על פי החוק; לענין פסקה זו,
16 "עובד" – לרבות חייל, שוטר, סוהר ונושא משרה ברשות
17 הציבורית;
- 18 (10) מידע שיש בגילוי פגיעה בצנעת הפרט של אדם שנפטר.
- 19 (ג) לענין סעיף זה, אין נפקא מינה אם העילה לאי-גילוי המידע היא בשל
20 המידע המבוקש לבדו או בשל הצטברותו למידע אחר.
- 21 10 בבואה לשקול סירוב למסור מידע לפי חוק זה, מכוח הוראות סעיפים 8 ו-9,
22 תיתן הרשות הציבורית דעתה, בין היתר, לענינו של המבקש במידע, אם
23 ציין זאת בבקשתו, וכן לענין הציבורי שבגילוי המידע מטעמים של
24 שמירה על בריאות הציבור או בטיחותו, או שמירה על איכות הסביבה.
25 (ההדגשה אינה במקור- מ.ר.)
- 26
- 27 15. על פי כתבי הטענות של ב"כ המשיבים, מנוע צה"ל מלהעביר לעותרים את המידע המבוקש
28 מכוחם של כמה סעיפים:
- 29 סעיף 9(א)(4) שענינו איסור העברתו של מידע שגילוי אסור על פי כל דין;
- 30 סעיף 9(ב)(1)- מידע אשר גילוי עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות
31 הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה;
- 32 סעיף 9(ב)(5)- מידע הנוגע לניהול פנימי של הרשות הציבורית, שאין לו נגיעה או
33 חשיבות לציבור;

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1 בנוסף מתייחס ב"כ המשיבים גם לסעיף 9(א)(1)- מיד שבגילוי יש חשש לפגיעה
2 בבטחון המדינה.
3 אלא שלדעתי אין בסעיפים אלו עליהם מצביע ב"כ המשיבים כדי למנוע את
4 מסירת המידע המבוקש. אפרט-

5

6 האם גילוי המידע עלול לשבש את התפקוד התקין של צה"ל? .16

7 על אף שעיקר טענותיו של ב"כ המשיבים מתייחסות לסייג הקבוע בסעיף 9(א)(4), דהיינו
8 לאיסור למסור מידע שאין לגלותו על פי כל דין, אתחיל את הדיון דווקא בסייגים האחרים
9 אליהם מפנה ב"כ המשיבים, שכן אני סבורה כי בנימוקים לשלילת הסייגים הללו יש כדי
10 להסביר ולהקל את הדיון בדין אליו מפנה ב"כ המשיבים. אפתח אם כן בטענה לפיה גילוי
11 של המידע עשוי לפגוע בתפקודה התקין של הרשות (סעיף 9(ב)(1):

12 ב"כ המשיבים טוען כי יכולתם של המועמדים לשירות ביטחון ושל חיילי צה"ל בכלל לקבל
13 את ציון הקב"א והדפ"ר שלהם, עשויה לסכל את יכולתו של צה"ל להסתמך על נתוני
14 הקב"א והדפ"ר במנגנון השמתם של החיילים. על פי טענתו של ב"כ המשיבים, גילוי המידע
15 יביא לכך שהמועמדים לשירות ביטחון יוכלו ללמוד על תוכן האבחון ועל משקל מרכיביו
16 של המדד. גילוי זה יוביל להסרת מעטה החיסיון של מדד הקב"א בצה"ל ולידיעה רחבה
17 לגביו בציבור בכלל. החשש במקרה זה הוא כי המועמדים לשירות ביטחון יוכלו לכוון את
18 התנהגותם בעת המבחנים לתוצאות הקב"א אותן הם מבקשים להשיג וכך תיפגע מטרותו
19 העיקרית של הכלי – מיון כוח אדם.

20 אודה ואומר כי ככל שהפכתי בטענתו זו של ב"כ המשיבה לא הצלחתי לרדת לעומק חששו.
21 כתבי הטענות של המשיבים מפרטים בהרחבה מהם הקריטריונים על פיהם נקבע ציון
22 הקב"א:

23 - הצה"ר (ציון השכלה ראשוני)- ציון האומד את רמת ההשכלה של המועמד על ידי
24 שקלול מסלול הלימודים ומספר שנות הלימוד.

25 - הצד"כ (ציון דירוג כללי)- נקבע על סמך ריאיון אישי הנערך לגברים בלבד בלשכת
26 הגיוס על ידי מאבחנת פסיכוטכנית. הצד"כ מהווה אומדן ליכולת הסתגלות
27 למערכת צבאית ולשירות צבאי בצה"ל בכלל ולתפקידי לחימה בפרט.

28 - הדפ"ר (דירוג פסיכוטכני ראשוני)- נקבע על פי מערכת מבחנים פסיכוטכנים אותם
29 עובר המלש"ב בלשכת הגיוס.

30 יתרה על כן, במסמכים חיצוניים ניתן למצוא אף הסברים מפורטים עוד יותר על אופן
31 חישוב הקב"א ומרכיביו- כך למשל צירפו ב"כ העותרים לכתבי הסיכומים העתק מדו"ח
32 מבקר המדינה 53א לשנת 2002 (נספח 7), המפרט פירוט רב את האופן בו נקבע דירוג
33 הקב"א למועמדים לשירות ביטחון (כך למשל מפרט הדו"ח את מספר המבחנים

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

- 1 הפסיכוטכניים אותן נדרשים המועמדים לעבור, את סולם הערכים על פיו נקבע הצד"ר, את
2 הסולם המשמש לקביעת הצה"ר, וכיו"ב פרטים ונתונים)
3
- 4 הנה כי כן- מרכיבי הקב"א ככל העולה מטענות ב"כ המשיבים, ברורים וידועים לציבור .17
5 הרחב, ואין זה ברור לי מדוע דווקא מתן הידע על אודות ציון דירוג הקב"א הסופי הוא
6 שיתן כלים טובים יותר בידי המועמדים לשירות הביטחון להטות את ציון הקב"א שלהם.
7 מן הרגע בו המנגנון לפיו נקבע דירוג הקב"א נחשף לציבור הרחב ולמועמדים לשירות
8 ביטחון בפרט, ניתן פתח להשפעה במידה מסוימת על קביעתו הסופית של הדירוג. עמדתם
9 הדווקנית של המשיבים לפיה דווקא מסירת הדירוג הסופי היא שתעמיד את צה"ל בסכנה
10 הנטענת, אינה הגיונית ואינה עולה בקנה אחד עם נכונותו של צה"ל לחשוף את
11 הקריטריונים לחישוב דירוג הקב"א.
12
- 13 מעבר לאמור לעיל, אציין כי הקריטריונים לפיהם מותאם ציון הקב"א מעידים דווקא על כי .18
14 היכולת להשפיע על דירוג הקב"א במילא מוגבלת מלכתחילה. חלק מהקריטריונים, כמו
15 מרכיב מספר שנות הלימוד וההשכלה, הינם במילא נתונים אובייקטיביים וקשה להניח כי
16 מועמד לשירות ביטחון יבחר לסיים לימודיו בטרם עת רק על מנת לשנות את ציון הקב"א
17 שלו. אף הדפ"ר עצמו נקבע על ידי מערכת מבחנים פסיכוטכניים אשר במילא נחשפת בפני
18 המועמדים לשירות ביטחון המחויבים בלקיחתם. גם ביכולתו של המועמד להשפיע על
19 תוצאות הריאיון האישי בכל הנוגע לקב"א אינני רואה חשש של ממש. יתרה על כן, דירוג
20 הקב"א הינו, כפי שמציינים המשיבים וכפי שברור לכל, אמצע "איכות" של המועמדים
21 לשירות ביטחון. הסקתה של קורלציה ברור בין גובה הדירוג לבין רמת המוטיבציה של
22 החייל, השכלתו והאינטליגנציה שלו, הינה אך מתבקשת, ולפיכך ברי כי מועמד לשירות
23 ביטחון אשר חפץ להתאים את הקב"א למטרותיו, יוכל לעשות זאת גם על סמך ידיעת
24 מרכיבי הדירוג בלבד ועל סמל השכל הישר. אינני רואה כיצד גילוי של סימול דירוג הקב"א
25 הסופי עשוי לסייע לאותו מועמד לשירות ביטחון להגיע לדרגת דיוק גדולה יותר בהטיית
26 דירוגו הסופי מזו שיש ביכולתו להגיע אליה היום.
- 27 אשר לציון הדפ"ר- ברי כי כל מועמד לשירות ביטחון נחשף למבחנים הפסיכוטכניים
28 במסגרת תהליך המיון שהוא עובר בצה"ל. חשיפת ציוניהם של מועמדים לשירות ביטחון
29 אינה יכולה לסייע ליתר המועמדים להסיק מסקנות מרחיקות לכת מעבר לאלו אותן הם
30 יכולים להסיק גם כיום- כי הצלחה רבה ככל האפשר במבחנים הפסיכוטכניים תעניק להם
31 ציון דפ"ר גבוה יותר וההיפך.
32
- 33 הטענה כי גילוי של סימול דירוג הקב"א ישבש את תפקודו של צה"ל אינה עולה בקנה אחד .19

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

- 1 גם עם נוהגו של צה"ל לגלות למועמדים לשירות ביטחון את הפרופיל הצבאי שנקבע להם-
2 נתון צבאי אישי לכל הדעות, אשר משמש ככלי מיון לשיבוץ ביחידות צה"ל השונות. ככל
3 העולה מכתב הטענות של המשיבים עצמם, הוראת קבע מתקני אכ"א מג-03-04 קובעת כי:
4 "מלש"ב, אשר נמצא כשיר לשירות ביטחון ומיועד לגיוס, המבקש לדעת מה הפרופיל
5 הרפואי שלו יימסר לו הפרופיל הרפואי בע"פ בלבד".
- 6 לעניין זה אציין, כי אינני רואה כל חשיבות בעובדה שהפרופיל נמסר בעל פה ולא בכתב, ואין
7 בכך כדי לשנות מההעובדה כי צה"ל נאות לחשוף את הפרופיל הרפואי אותו הוא קובע
8 למועמד לשירות ביטחון.
- 9 עינינו הרואות- צה"ל רואה עצמו מחויב להעביר למועמד לשירות ביטחון את הפרופיל
10 הצבאי שלו על פי בקשתו, ולפיכך ניתן להניח כי אין הוא מוצא בכך משום סכנה למנגנון
11 המיון שלו, או לכל הפחות מוכן לספוג איום שכזה, הגם שברור כי במתן המידע אודות אופן
12 קביעת הפרופיל הרפואי יש כדי לתרום ליכולתו של מועמד לשירות ביטחון להשפיע על
13 הפרופיל שלו ובכך להשפיע על שירותו הצבאי. בהקשר זה אציין, כי טענותיו של ב"כ
14 המשיבים לפיהן מסירת הפרופיל הצבאי מתחייבת מחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996
15 (להלן: **חוק זכויות החולה**) אינה משנה לעניין זה. בראש ובראשונה, אינני סבורה כי גילוי
16 סימול הפרופיל הצבאי בניגוד לגילוי של המידע הרפואי שהביא לקביעת הפרופיל, אמנם
17 מתחייב מחוק זכויות החולה, המחייב מסירת מידע רפואי בלבד. יתרה על כן, עצם גילוי
18 של הפרופיל הצבאי מזה שנים רבות מבלי שיכול ב"כ המשיבים להצביע על נזק חמור שנגרם
19 לצה"ל כתוצאה מכך מהווה חיזוק נוסף לטענות העותרים.
- 20
- 21 את הטענה לפיה חשיפת ציון הקב"א עלולה לפגוע בתפקודו של צה"ל סומך ב"כ המשיבים
22 על הנחה נוספת הגורסת כי מסירת המידע המבוקש עלולה להעלות במידה ניכרת את מספר
23 הערעורים המוגש על ידי המועמדים לשירות ביטחון באשר לשיבוצם לתפקידים השונים
24 בצה"ל. אף בטיעון זה אינני מוצאת טעם למנוע את מסירת המידע. על פי טיעוני המשיבים
25 (סעיף 19 לכתב התגובה), כבר כיום קיים מנגנון ערעור על ציון הקב"א, וכ- 1700-1900
26 בקשות ערעור מוגשות מדי שנה. מאחר שציון הקב"א עצמו אינו נמסר למועמדים,
27 הערעורים הם על מקצועות או מסלולים מסוימים שאינם מוצעים להם במסגרת תהליך
28 המיון. הנה כי כן- צה"ל מאפשר למועמדים לערער על ציון הקב"א שנקבע להם באופן עקיף,
29 דהיינו יש לו את המנגנון לאפשר בחינתם של ערעורים מסוג זה. בנסיבות אלו גם החשש כי
30 מספר הערעורים יעלה בעקבות גילוי המידע המבוקש אינו יכול להוות מחסום למסירתו של
31 המידע. יש לזכור, כי עיגונו של חופש המידע בחקיקה, מטיל חובות מסוימות על הרשויות
32 המחויבות בגילוי המידע. כך למשל, מחייב החוק את הרשות למנות של ממונה על העמדת
33 מידע לציבור (סעיף 3 לחוק), לפרסם דו"ח תקופתי (סעיף 5 לחוק) ולפרסם את כל ההנחיות
34 המנהליות המדריכות אותה (סעיף 6 לחוק). שכלולו של מערך הערעורים ומתן מענה למספר

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1 רב יותר של ערעורים אינו מהווה ביחס לדרישות השונות הללו, המחויבות בחוק, משום
2 הכבדה בלתי סבירה שיש בה כדי לפגוע בתפקודו של צה"ל כנטען. בכל מקרה יש לציין, כי
3 עצם גילוי של המידע אינו מקים מיניה וביה זכות לערעור על המידע שנקבע (אף כי ראוי
4 היה כבכל רשות מתוקנת, כי לפרט תהיה זכות להשיג ולערער על החלטותיה של הרשות
5 לגביו), ואין בחשיפת המידע המבוקש כדי להצר את שיקול דעתו הרחב של צה"ל בשיבוץ
6 החיילים על פי צרכיו.

7

8 מעבר לכל האמור לעיל אציין כי בניגוד לרשימת הסעיפים המופיעה בסעיף 9(א) מכוחה .21
9 נאסר על הרשות למסור מידע, הסייגים המופיעים בסעיף 9(ב) אינם יוצרים איסור על
10 מסירת המידע אלא קובעים כי הרשות רשאית שלא למסור את המידע המבוקש. מכאן שעל
11 מנת להסתמך על הסייג הקבוע בסעיף 9(ב)(1)- החשש מפגיעה בתפקוד הרשות- על ב"כ
12 המשיבים היה להוכיח כי גילוי המידע יביא לשיבוש תפקודה של הרשות ברמת ודאות גבוהה,
13 והצגתו של חשש בלבד אינו מספיק. כאמור בעע"מ 6013/04 מדינת ישראל - משרד
14 התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, תק-על 2006(1), 14, עמ' 27:

15

16 הוראת סעיף 9(ב)(1) - לשונה רחבה וכוללנית. ההוראה מתירה לרשות הציבורית
17 שלא למסור מידע "אשר גילוי עולל לשבש את התפקוד התקין של הרשות
18 הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה". בצדק נאמר על הוראה זו, כי היא
19 "פותחת שער לשיבושה של הזכות לקבלת מידע עצמה" (סגל, בספרו הנ"ל, בעמ'
20 199). פרשנות הסעיף צריכה, אפוא, להתאים עצמה לאמות המידה המנחות את
21 החוק ולעקרונות הכלליים והחוקתיים המקובלים במשפטנו. כלל ידוע ומושרש
22 הוא במשפטנו, כי בהתנגשות בין זכות חוקתית מוגנת לבין אינטרס ציבורי, גובר
23 האחרון על הראשונה רק במקום בו קיימת הסתברות ראויה - לרוב, "ודאות
24 קרובה" - לפגיעה ממשית באותו אינטרס ציבורי (ראו, מבין רבים, בג"צ
25 10356/02 הס נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, אלוף פיקוד מרכז, תק-על
26 2004(1) 2072; בג"צ 7128/96 תנועת נאמני הר הבית נ' ממשלת ישראל, פ"ד
27 נא(2) 509; בג"צ 2725/93 גרשון סלומון נ' מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל
28 (לא פורסם)). כלל זה יפה במיוחד להתנגשות בין חופש הביטוי לבין אינטרסים
29 ציבוריים אחרים (ראו פרשת קול העם הנ"ל; בג"צ 4804/94 חברת סטיישן פילם
30 בע"מ נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד נ(5) 661). הנוסחה שהתגבשה
31 בפסיקה הענפה בנוגע לחופש הביטוי ולמגבלותיו נכונה גם לענייננו. עמד על כך
32 פרופ' א' ברק, בציינו:

33 ... האם כל שיבוש בתפקידה של הרשות מצדיק מניעת מסירתו של מידע? דומה
34 שהתשובה הינה כי בגדרי האיזון החיצוני ועל רקע תכליתו של החוק, רק שיבוש

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1 קשה, רציני וחמור אשר הסתברות התרחשותו היא ודאות קרובה, מאפשר מניעת
2 מידע (ברק, במאמרו הנ"ל, בעמ' 103).

3 במקרה דנן אינני מוצאת כי גילוי הסימול המספרי של דירוג הקב"א או של הדפ"ר
4 למועמדים לשירות הביטחון יכול להוסיף בצורה משמעותית על המידע הקיים וצבור אצל
5 המועמדים לשירות הביטחון באופן שבו יקל עליהם במידה ניכרת להטות את דירוג הקב"א
6 שלהם. משכך לא הוכח כי מסירת המידע אמנם עלולה לשבש את תפקודו התקין של צה"ל.

7

8 האם המידע המבוקש נוגע לניהול הפנימי של צה"ל בלבד?

9 טענה נוספת הנטענת על ידי ב"כ המשיבים הינה כי המידע המבוקש הינו בבחינת מידע על .22
10 הניהול הפנימי של הרשות, אשר אין לו נגיעה או חשיבות לציבור, ולפיכך הוא נופל לגדר
11 הסייג המופיע בסעיף 9(ב) (5) לחוק חופש המידע. אני סבורה כי נוכח טענותיו של ב"כ
12 המשיבים עד כה, ברי כי טענה זו אינה יכולה להתקבל. ככל העולה מכתבי הטענות, ציון
13 הקב"א והדפ"ר הינם נתונים בעלי משמעות רבה לאופן שיבוצו של החייל בצה"ל ולקביעת
14 תפקידו ודרכי קידומו במהלך שירותו הצבאי. החשש שהביע ב"כ המשיבים מעלייה ניכרת
15 במספר הערעורים שיוגשו סותר את הטענה כי לציבור אין כל עניין במידע המבוקש, ואף
16 אינו עולה בקנה אחד עם ההנחה המונחת בבסיסו של חוק הגנת הפרטיות הקובע כי לכל
17 אדם הזכות לעיין במידע המוחזק על ידי הרשות אודותיו. יתר על כן, ההנחה כי מדובר
18 במידע ניהולי פנימי בלבד סותרת גם את הוראות המטכ"ל של הצבא עצמו. בפקודת
19 המטכ"ל העוסקות בנושא "הגנת הפרטיות ויישומה במאגר המידע הצה"לי" (פקודה מספר
20 30.0413 מיום 2.7.1996) נקבע כי לכל אדם זכות לעיין במידע האיש הצה"לי לגביו ולבקש
21 תיקונו. העובדה כי צה"ל הוא בעל המידע וכי הוא עושה במידע שימוש לצרכיו, אינה מעידה
22 על כי המידע אינו רלוונטי וחשוב גם לחיילים עצמם, ואינני סבורה כי נוכח הסמכויות
23 הרחבות שיש לצה"ל ביחס למועמדים לשירות ביטחון, מתאימת חשיבותו של המידע באשר
24 למועמדים עצמם.

25

26 האם גילוי המידע עלול לפגוע בביטחון המדינה?

27 לאחר שדחיתי את הטענה לפיה מסירת המידע המבוקש עלולה לשבש את תפקודו של .23
28 צה"ל, מתייתרת למעשה הטענה לפיה יש במסירת המידע כדי לפגוע בביטחון המדינה (ע"פ
29 סעיף 9(א) (1) לחוק חופש המידע). סבורני כי ב"כ המשיבים מיהר להיתלות בסייג זה וללא
30 הצדקה של ממש. תרחיש האימים שהציג בכתבי טענותיו כאילו גילוי הציון המספרי של
31 הקב"א יביא ל"פגיעה אנושה ביכולתו של צה"ל לבצע את תפקידיו ולהגן על ביטחון
32 המדינה" בשל יכולתו של המועמד לשירות ביטחון להשפיע על הדירוג שייקבע לו, אינה
33 מתקבלת על הדעת נוכח האמור לעיל. לעניין זה אין זה משנה אם האיזון המותווה בסעיף

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1 9(א) (1) לחוק חופש המידע שונה מהאיזון המותווה בסעיף 9(ב)(1) לחוק חופש המידע.

2

3

האם המידע המבוקש אסור לגילוי על פי כל דין?

4 24. נותר לדון בסייג הראשון אליו הפנה ב"כ המשיבות- איסור להעביר את המידע מחמת

5 חיסיונו בדין (סעיף 9(א)(6) לחוק חופש המידע, וכן סעיף 13(ג) לחוק הגנת הפרטיות).

6 הוראת החוק שמכוח נאסרת העברת המידע, לדידו של ב"כ המשיבים, הינה הוראת סעיף

7 44א' לחוק שירות ביטחון (נוסח משולב), התשמ"ו-1986 אשר זוהי לשונו:

8 44א. (א) לא ידרוש אדם ולא יעשה שימוש בכל נתון אישי צבאי,

9 אלא אם כן הורשה לכך בחוק, בתקנות לפי חוק זה או בפקודות

10 הצבא, ובלבד שהדרישה או השימוש ייעשו למטרה שלשמה

11 הורשה.

12 (ב) שר הבטחון יקבע הוראות לענין מסירתו של מידע רפואי

13 שבידי צבא הגנה לישראל, שאינו נתון אישי צבאי, ובלבד שאין

14 איסור למסרו על פי דין.

15 (ג) בסעיף זה –

16 "דרישה" – לרבות פניה, שמטרתה קבלת נתון אישי צבאי, על

17 מנת לעשות בו שימוש לצרכי הפונה או אדם אחר;

18 "נתון אישי צבאי" – הסימול המספרי המציין את מידת

19 התאמתו של אדם לשירות הצבאי, או מסמך צבאי הקובע כושר

20 לשירות צבאי או את מידת ההתאמה לשירות, וכן כל נתון אחר

21 ששר הבטחון קבע בצו לענין זה;

22 "פקודות הצבא" – כהגדרתן בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי,

23 תשט"ו-1955.

24

25 מחלוקת נטושה בין שני הצדדים לעתירה שבפניי באשר לפרשנותו של הסעיף: העותרים

26 טוענים כי האיסור הקבוע בחוק אינו חל על העברת הפרטים למי שהנתון האישי מתייחס

27 אליו, והמשיבים טוענים כי האיסור הינו כללי, דהיינו חל על כל אדם אפילו אם מדובר

28 בפרטיו של הפונה עצמו.

29 ב"כ המשיבים טוען כי פרשנותו של הסעיף נגזרת מתכליתו, אשר לדידו היא שמירה על

30 ביטחון המדינה. לטענתו, חשיפת ציונו של כל מתגייס תוביל לפגיעה ביכולתו של הצבא

31 לתכנן את כוח האדם המיועד לגיוס. לעומת זאת, טוענים העותרים כי מה שעמד לנגד עיני

32 המחוקק בעת חקיקת הסעיף לא היה בטחונה של המדינה אלא דווקא הגנה על זכויותיו של

33 הפרט. לטענתם, הסעיף נועד למנוע ניצול לרעה של אותם נתונים אישיים כגון פרופיל רפואי

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

- 1 ודירוג הקב"א על ידי שוק התעסוקה הפרטי.
- 2
- 3 25. מבין שתי הפרשנויות המוצעות, אני מבכרת את פרשנותם של העותרים.
- 4 בראש ובראשונה אני סבורה כי גם אם לשון הסעיף סובלת את שתי הפרשנויות המוצעות,
- 5 עמידה דווקנית על בחירת המילים של המחוקק יכולה להעיד לבדה על כי מטרת המחוקק
- 6 הייתה למנוע את עצם הדרישה של הנתונים האישיים על ידי גורמים חיצוניים למערכת
- 7 הביטחון כמו מעסיקים פרטיים ולא את עצם השימוש במידע הזה על ידי החיילים, שהרי
- 8 הסעיף אינו אוסר על **מסירת** המידע על ידי צה"ל אלא על עצם **דרישתו** של המידע על ידי
- 9 אדם אחר.
- 10 אולם מעבר לכך, התחקות אחר דברי ההסבר להצעת תיקון החוק מעידה באופן ברור על כי
- 11 לכוונת המחוקק כפי שהיא באה לידי ביטוי בדברי ההסבר אין דבר וחצי דבר עם ביטחונה
- 12 של המדינה, וכי כל מטרתו של המחוקק הייתה להבטיח כי יוצאי צבא לא ייפגעו מחשיפת
- 13 נתונים הצבאיים האישיים, וכי לא ייעשה שימוש בנתונים אלו במסגרת שקילת
- 14 מועמדותו של אדם למקום עבודה או למטרות אחרות החורגות מהמטרות העיקריות לשמן
- 15 נקבע ציון הקב"א והפרופיל הרפואי. וכך נכתב בדברי ההסבר להצעת חוק שירות ביטחון
- 16 (תיקון מס' 9) (חיסיון נתונים אישיים), התשנ"ה-1995:
- 17 **יוצא צבא עלול להיפגע מהוצאת ממצא רפואי הקשור לשירותו**
- 18 **בצבא אל גורמים אזרחיים והעוול הנגרם לו גדול במיוחד כאשר אותו**
- 19 **ממצא רפואי אינו משקף את מצבו הבריאותי המעודכן.**
- 20 עינינו הרואות- החשש מפגיעה ביוצאי הצבא היא שעמדה נגד עיני המחוקק ולא החשש
- 21 לביטחונה של המדינה. (מקור נוסף לבחירתו של המחוקק להגן על זכותו של הפרט שלא
- 22 להיפגע משימוש "זר" בנתוניו האישיים צבאיים הינו סעיף 2א לחוק שוויון הזדמנויות
- 23 בעבודה, התשמ"ח-1988 האוסר על מעביד לדרוש מדורש עבודה או מעובד את הפרופיל
- 24 הצבאי שלו).
- 25
- 26
- 27 26. דבריהם של יוזמי ההצעה ח"כ דוד צוקר וח"כ דוד מגן, בזמן העברתה בקריאה שנייה
- 28 ושלישית (31.7.1995) מעידים על הכוונה המתוארת בדברי ההסבר. כך למשל אומר ח"כ
- 29 צוקר:
- 30 **"...אני שמח להביא בפניכם לקריאה שנייה ושלישית את הצעת החוק של חברי**
- 31 **דוד מגן ושלי, תיקון לחוק שירות ביטחון שמתמודד עם סוגיה המציקה זה שנים**
- 32 **לאלפים רבים בחברה הישראלית, ועניינה הוא השימוש בפרופיל הצבאי**
- 33 **כסטיגמה, כאות מכתים רבים בחברה הישראלית ללא עוול בכפם, ללא כל צורך**

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1 ותוך עיוות האמת ועיוות הקרדיט הצבאי שלהם"...

2 ובמקום אחר נאמר על ידו :

3 "באו אזרחים ואמרו: ראו, השתמשו בפרופיל הצבאי שלי בצבא בלי שום
4 רלוונטיות לדרישה הספציפית של המעסיק. כך למשל, מה הקשר בין הפרופיל
5 הצבאי של אדם לבין כשירותו לשמש מורה? מה אתה יודע מדוע ניתן לו פרופיל
6 "21?"

7 ח"כ מגן מוסיף ואומר באותו המעמד כי :

8 "בעניין הזה הנחשב לכאורה עניין פעוט אנחנו בהחלט מטפלים
9 בעיקרון חשוב ביותר: זכות הפרט לשמירה על צנעת הפרט".

10 (דברי הכנסת, חוברת ל"ח, עמוד 10623).

11 הסבריהם של יוזמי ההצעה לתיקון החוק אינם מתייחסים ולו במילה לאינטרס הבטחוני
12 בהסתרת המידע, וסבורני כי ניסיונותיו של ב"כ המשיבים לחלץ מבין הדברים אסמכתאות
13 לטענותיו, לא צלחו בידו. ממילא, וכפי שצינתי בחלק הראשון לדיון, החשש כי ביטחון
14 המדינה ייפגע כתוצאה ממסירת דירוג הקב"א או הפרופיל לא הוכח על ידי המשיבים, מה
15 עוד שהוכח כי המשיבים, על אף הוראת סעיף 44א', נוהגים למסור (בין אם בכתב בין אם
16 בע"פ) את הפרופיל הרפואי למועמדים ולחייילים המבקשים לגלותו. העמדה לפיה סעיף 44
17 א' לחוק שירות ביטחון אוסר לחלוטין על מסירת המידע המבוקש אינה עולה בקנה אחד
18 עם התנהלותו של הצבא בפועל ומעידה על כי אף צה"ל עצמו לא ראה באיסור הקבוע בחוק
19 איסור כללי החל גם על מסירת מידע למי שהמידע נוגע אליו.

20
21 27. עוד אציין כי נוכח מסקנתי כי אין לפרש את סעיף 44א' לחוק שירות ביטחון כהוראת חוק
22 האוסרת על מסירת המידע המבוקש בעתירה זו, מתגבשת זכותם של העותרים לקבל את
23 המידע המבוקש גם מכוחו של חוק הגנת הפרטיות שעניינו בזכותו של אדם לעיין בעצמו
24 במידע המוחזק עליו במאגר מידע (סעיף 13א) לחוק הגנת הפרטיות). הסייג הקבוע בסעיף
25 13(ג) לחוק ולפיו אין בהוראות סעיף זה כדי לחייב למסור מידע בניגוד לחיסיון שנקבע לפי
26 כל דין" אינו חל בענייני משתי סיבות. בראש ובראשונה, כאמור, משום שמצאתי כי הדין
27 עליו מתבסס ב"כ המשיבים אינו אוסר את העברת המידע, ושנית בשל הסיפא של הסעיף
28 המגביל את הסייג למסירת המידע על פי דין אם "המבקש הוא מי שהחיסיון נועד לטובתו".

29
30 28. נוכח האמור לעיל, הגעתי למסקנה כי המשיבים לא הצליחו להצביע על טעמים של ממש
31 שיש בהם כדי לגבור על זכותם לקבל את המידע המבוקש הן מכוחו של חוק חופש המידע,
32 והן מכוח חוק הגנת הפרטיות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

30 דצמבר 2009

עת"מ 2087-08 התנועה לחופש המידע ואח' נ' צבא הגנה לישראל- חטיבת דובר צה"ל ואח'

1 מעבר לנדרש אציין, כי אחת מטענותיו של ב"כ המשיבים הייתה כי לעותרים אין עניין של
2 ממש במידע המבוקש. טענה זו נדחתה על ידי כמפורט בפסקה 22 לפסק הדין. עם זאת, ברי
3 כי קיים הבדל ברור בין העותר 2 לבין העותרים 3-4 אשר השתחררו מצה"ל. ככל העולה
4 מטענות המשיב, דירוג הקב"א והדפ"ר אינם משמשים לצרכי הצבא לאחר השחרור
5 מהשירות הסדיר והם נמחקים מהרישומים. ככל שאלו הם פני הדברים ברי כי אין מקום
6 להורות על גילוי של המידע. על אף זאת אציין כי ככל שנתונים אלו עודם נשמרים במאגרי
7 המידע, אינני רואה כל מניעה מלמסרם גם לעותרים 3-4 מהסיבות המנויות בפסק הדין.
8
9 סיכומו של דבר, איני מוצאת בטענותיהם של המשיבים כל טעם של ממש למנוע את העברת
10 המידע המבוקש, דהיינו את ציון הקב"א ואת ציון הדפ"ר שנקבע לעותרים, לעיונם
11 ולידיעתם. רצונם של המשיבים לשמור את נתוניהם הצבאיים האישיים של העותרים
12 חסויים בפניהם אינו הולם את העקרונות המותווים בחוק חופש המידע ובחוק הגנת
13 הפרטיות. מאחר שלא השתכנעתי כי מסירת המידע עשויה לפגוע בביטחון המדינה, לשבש
14 את תפקודו של צה"ל או כי היא אסורה מכוח הדין, הרי שדינה של העתירה להתקבל בכפוף
15 לאמור בסעיף 28 לדין.

16
17 המשיבים ישלמו את הוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד בסך 30,000 ₪ + מע"מ.

18
19
20
21
22
23
24
25
26 ניתן היום, י"ב טבת תש"ע, 29 דצמבר 2009, בהעדר הצדדים.

27
28
29
30
31
32
33

מיכל רובינשטיין, סגן נשיא